

Llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

L'aviació
constitueix
avui la «Su-
prema Lex»

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró dimarts 7 juny 1938 — NUM. 561

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4.00 PEsSETES MES

La lleva del 26

I. - La concentració

Fugint de les grans concentracions ciutadanes, la mobilització de la nostra lleva ha inaugurat el sistema de les concentracions camperoles. Les vil·les i els pobles de les nostres contrades han conegut la invasió dels soldats que va mobilitzant el Govern de la República.

Els del Maresme hem hagut de fer via cap a Olesa sota mateix de les crestes d'aquesta barruga immensa que és el Montserrat, posada com deia aquell plaça de Josep Pla, sobre el front de Catalunya.

Els catalanistes—sardanistes, excursionistes—hem recordat aquells Aplecs que portaven la nostra gent cap a les muntanyes catalanes, a mantenir vibrants totes les cordes de l'esperit. La realitat de la guerra ha imposat que els soldats catalans ens trobéssim junts en terra catalana que ara hem de defensar amb les ungles i amb les dents contra el feixisme invasor.

Hi hem arribat per diferents indrets, però de mica en mica les cares conegudes han anat omplint el nostre recés.

—Tu també?

—Que no et recordes que feiem el servei sota la mateixa caserna?

Fa tants anys de tot això!

La caserna ha estat la pesombra negra de la nostra vida. Jo mateix havia tingut l'honor de prescindir-ne sota un de tants pretextos legals que ens deixava la llei. Aleshores resultava que el meu pare tenia 60 anys i jo d'acord amb la llei, l'havia de mantenir. Sort hi va haver que ell ho dissimulava perfectament i a l'hora de passar comptes em donava superàvit. Varem poder tirar força bé i el rei, —aquell cametes contra el qual lluitàvem anys i panys—no va poder dir mai que li haguéssim prestat servei de cap mena, com no fos el de fer-li justícia.

El militarisme espanyol—el clàssic, el de Mont Arruít, el del Barranco del Lobo, el de la llei de Jurisdiccions, el de 13 de setembre de 1923—havia estat la nostra obsessió. El militarisme xulesc, però, que representaven aquells militars d'opereita, cenyits de cintura com els «toreros», amb la gorra de canó, personalges de cabaret i de casino, va acabar-se aquell 19 de juliol. Ara, ens toca a nosaltres vindicar aquells conceptes, com ja fa mesos el va vindicar el poble des del carrer.

Els que havien conegut la vella caserna, s'hi troben com el peix a l'aigua. Realment no ens podem queixar de res. És el record de les famílies deixades a la reraguarda el que ens fa nosa. Aquest jaç de palla, humil i trist, ens arriba a semblar tan amable que a l'hora de tocar diana, sembla inentida que hi hagi algú que ja l'hagi

pogut abandonar amb tanta agilitat, mitja hora abans de la senyalada.

**

Olesa, és una vila voltada de verd. Vinyes i oliveres. Petites muntanyes decoren els seus límits, i a l'esquena les crestes de Montserrat posen una mica de grandesa a la decoració. La vila és plana i s'escampa d'una manera desinteressada, sense plànyceres. Mirat des de dalt, deu fer l'efecte d'una col·lecció d'illes escampades en una mar de terra verda. Carrers llargs, amples, places immenses...

La revolució va trencar una tradició que començava a donar nom a la vila. Cada any, els aficionats de teatre representaven «La Passió». El poble es va dividir i al cap d'uns anys ja se'n feien dues. Sembla que les raons d'aquesta competència es varen acabar a la primera reunió del Comitè.

La gent del poble, doncs, està acostumat a les grans concentracions. Encara pels carrers d'Olesa hi ha cartells cridant una «concentració tradicionalista a Montserrat» que va tenir lloc l'any 1935... Això fa que a cada porta trobem facilitats. No fem escamar ni a les noies de la vila:

—Vosaltres no ens feu por! Com que tots sou casats... La lleva del 26, pertany, per tothom, a la divisió dels pares de família.

—Si voleu que us rentem la roba, porteu-la!

No més ens miren de reüll les criatures perquè els hem pres l'escola. Però ens hi hem reconciliat de seguida. A les hores del ranxo, vénen totes amb pots i plats a demanar les sobres, per l'aviaram. Si no que un marrec, esquitat, prim, viu com una centella l'altra tarda ens deia:

—No s'ho creguin això de l'aviaram! Se'l foten ells...

A cada moment arriben nous contingents de soldats. Els de la comarca respectiva de seguida els reclamen a la sala pròpia. El segon dia, però, comencen les classificacions i comencen naturalment, les separacions.

—Bona sort, amics!

—Fins a reveure.

—Si veus algú de casa, recorda!

Hi ha bon humor i ganes de fer xerriola. A primer cop d'ull ningú es recorda de la família. Fins que, tot d'una, un company, es treu la ploma i paper i comença a escriure:

—Jo també ho faré ara—penseu.

I al cap de deu minuts comença una hora de silenci. És una hora que no està en el programa del Centre, però és la que es compleix amb més exactitud i unanimitat. L'hora del correu.

JULIÀ GUAL

Olesa, 3-6-38.

Socorreu-se uns als altres

*Al front la barretina
la caritat al cor
toquem la mandolina
cantem lo patri amor.*

Mn. Cinto Verdaguer

La nostra febril ciutat que ha amparat i recollit a tants refugiats i evacuats, no tant sols procedents de les terres que ens han usurpat les al·lues famolenques de Hitler i Mussolini i el seu lacai Franco, sinó que també als heroics combatents que formen les Divisions Internacionals i que es troben hospitalitzats a l'antic pensionat dels Salesians i Col·legi Valldemia; les nostres entitats culturals com són Iris i Arenes Popular, tot i trobant-se mancats dels seus més destacats components dels quadres artístics, no han volgut deixar a l'oblit els nostres germans, encara que siguin de diferents races. Quan menys podem sentir-nos ben orgullosos que tot deixant il·lurs patries ens hagin engroixit nostres columnes amb aquell doble amor de defensar Catalunya i la República.

La nostra ciutat mai ha fet el sord, quan la caritat ha trucat a llurs portes. Encara que ella s'hagi vist privada dels seus elements per la vida dels seus ciutadans, no ha negat el seu recolzament moral i material a cap entitat, sigui del color que sigui. Una bella prova d'aquesta humanitària tasca, fou la que vegérem diumenge amb molts del Festival a favor de l'Hospital Internacional.

Ja des de primeres hores del matí belles i simpàniques damiselles ens oferien un cartonet amb una llaçada de la bandera republicana. Aquell símbol germanívol ha consistit sempre la nostra divisa. I així tot ennoblint la caritat, tal com l'ha sentit de cor i sempre fent-ho amb aquell sentiment humanitari vers els germans desvalguts i no tant sols posem ben

el nom de Mataró sinó que a l'en sems donem una llço als que ens critiquen i es mofen del nostre tarannà.

Em va doldre molt, per manca de temps no poder assistir al míting de les esmentades Brigades Internacionals, com deien aquells cartonets. No obstant, no per això deixarem a l'oblit llurs informacions dels diferents actes, ja que LLIBERTAT, com a òrgan oficial antifeixista del Consell Municipal recull amorosament tot quan es tracta d'honorar la Ciutat, pel seu caire d'amor a la Pàtria dels qui l'han deixada per ésser uns braços més a barrar el pas als llops famolencs que amb llurs grapes voldrien fer del mapa d'Espanya algunes divisions per convertir les en colònies regides baix llurs imperis. Però llurs propòsits se han vist malmesos davant la heroica resistència emprada pels que formen les Brigades Internacionals com també pels nostres germans de l'Exèrcit Popular Regular.

L'ajut que estan prestant-nos aquests fills de diferents races, ens recorda aquells valents catalans que en la guerra europea 1914-18 anaren a França a ajudar-la. En la bandera de la nostra veïna nació hi ha uns lemes que diuen així: Fratèrniat, Llibertat i Igualtat.

Però voldríem que tant França com Anglaterra canviessin de conducta diplomàtica. Això vol dir que s'arranquessin d'una manera definitiva el vel dels ulls. No ho diem per nosaltres, només ho diem per l'honor d'aquestes Brigades Internacionals.

JOAN JULIA CUADRAS

Mataró, 6 juny 1938.

CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA
CONYAC JULIO CÉSAR
de la casa xeressana
MORALES PAREJA
Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

Aquest número ha estat sotmès a la censura

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publica, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'Interventor, el següent:

a) b) c) d) e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els Interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propiament, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic
del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Clinica per a Malalties de la PeM i Sang Tractament del Dr. VISA-Dr. Llanas
Tractament ràpid i no operatiu de les simeoraxes (morenes)
Curació de les «úlceres (llagues) de les cames» — Tots els dimecres i
diumenges, de 11 a 1 — R. CASANOVA (Sta. Teresa), 50 — MATARÓ

Informació local

DIETARI

L'AVI DIU...

Ahir us parlava del paper que representa en la vida ciutadana, les nostres Rambla i Riera, considera des en els temps meus com a dieters per arribar el més aviat possible a llurs llars els sòferts treballadors i en canvi hi tenien dret a exhibir se els senyors passejant s'hi tranquil·lament amb un aire de superioritat, que en els meus temps es sofria sense humiliació. Compareu aquell temps amb els actuals i us esgarrifareu de la mudança operada. Fins s'ha arribat a suprimir aquella categoria que tenia la dieta de la Riera, perquè per ella hi transitaven els descendents d'aquells senyors, i per l'esquerra de la Riera anys entera comença a ésser envaïda pels treballadors matoronins lliures de la borta de cotó i de les taques d'oli i amb consciència plena de gaudi del descans i benestar que ofereixen els passeigs públics, patrimoni de tots els ciutadans.

Avui podem dir que ha desaparegut la categoria de preferència de la dreta de la Riera, i a les hores que surten els treballadors de les fàbriques, animen durant un parell d'hores els passeigs de la Rambla i de la Riera, oferint un quadre força objectiu i alligador per l'estranger que pugui contemplar-lo. Per molt que l'estranger hagi viatjat no haurà presenciat una nota social més democràtica, més distingida, ni més simpàtica.

Aquell ordre que es nota, tots els treballadors habilitats amb senzillesa i amb elegància, en temps de pau, l'alegria es pinta i brolla dels cors dels viants, així com en l'actualitat, no poden amagar la tristesa que rosega llur cor.

Però sempre en ambdós casos, les dues hores del cap-vespre a les Rambles de Mataró palesen el que és actualment la vida social del treballador matoroní, un avenç que ha eclipsat aquella antipàtica exhibició de senyoriu orgullós i de senyoriu del «quieto i no puedo».

P. C.

ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL DE LA FINCA URBANA. — A partir del proper divendres, dia 10, fins al 30 de l'actual, de dos quarts de deu a una del matí i de les cinc a les set del vespre, es procedirà al cobrament dels lloguers corresponents al mes de maig, essent indispensable la presentació de l'últim rebut de lloguer, per a facilitar la tasca cobradora.

Els qui passat el dia 30 no s'hagin presentat a l'Administració Municipal de la Finca Urbana (Rambla Mendizábal núms. 33 35 pis), per a fer efectiu l'import dels drets d'ocupació de l'estatge que habiten, se'ls passarà a cobrar a domicili, carregant-los el 5 per cent, com a premi de cobrança.

Mataró, 6 de juny del 1938. — El President, *Ramon Molist*. — El Secretari Permanent, *Francesc Rossetti*.

— Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

AJUNTAMENT DE MATARÓ
Conselleria-Regidoria
de Finances i Proveïments

AVIS

D'acord amb el Decret del Govern de la República, de data 31 de maig

prop-passat (Gaceta del 1. er dels corrents), a partir d'avui el preu del peix al públic, serà el següent:

Classe 1.ª a 5 ptes. el quillo: Alata, agulles, gerret, cassó, caballa, surell, morralla, rata, sardina, barai, sonsos, pelaietes, poutpurri, esparidenyes, saltó, melves, milanes, toira, piata, vaca, gai, cigales negres, geres, grans.

Classe 2.ª a 6'25 ptes. quillo: bastina, pop, sèpia, cananes, angel.

Classe 3.ª a 9'25 ptes. quillo: gallineta, daurada, congre, capellans, xucia, boga, aranyes, ublades, racons, codorneres, galls, esparrals, llisses, salpes, patars, torts, cintes grosses, esparts, burros, ribets, brets, crotules, cabres, besugo i flahons.

Classe 4.ª a 10'50 ptes quillo: Morena, tonyina, bonito, rap, cantares, lluernes, escorpores, molls, mòlleres, peones, perdigames, rasons, vaques serranes, sars, serrans, bruixes, briades, nerós.

Classe 5.ª a 11'50 ptes. quillo: caia mars, cigala o jua.

Classe 6.ª a 12 ptes. quillo: llusset.

Classe 7.ª a 12'50 ptes. quillo: rèmol, palaies peludes, pegell.

Classe 8.ª a 13'50 ptes. quillo: molls, lluç, llobarro, llenguado, dentol, peles cals.

Classe 9.ª a 15 ptes. quillo: cambes, escamerlans.

Classe 10 a 24 ptes. quillo: llagosta, llagostins, llamàntol.

Musclos a 3 ptes. el quillo.

El que es posa per a general coneixement dels ciutadans i pel seu més estricte compliment.

Mataró, 7 de juny del 1938. — L'Alcalde, *Ramon Molist*. — El Conseller-Regidor, *Josep Calvet*.

MORALES PAREJA — XBRRO

Demaneu sempre:

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA Morales Pareja

CONYAC JULIO CESAR

Dipositari: **MARTÍ FITÉ — MATARÓ**

NOVA JUNTA. — La Societat d'Empleats i Obrers Municipals de Mataró i el Maresme va quedar constituïda sota els següents càrrecs: President, Antoni Cuadras Riera; Vice President, Antoni Caminada Comas; Secretari, Emília Cases Busquets; Vice-Secretari, Dolores Declon Plaia; Tresorer, Pere Lopez Catalneú; Comptador, Josep Sala Castellà; Delegat representant dels empleats tècnics i administratius, Ernest Siquier Comerma; Delegat de la Brigada d'Obrers, Francesc Guasch; Delegat de Guàrdies Municipals i Rurals, Francesc Donaire Merino; Delegat Agents

de la Brigada d'Arbitris, Josep Arqués Torrent; Delegat de la Casa del Poble, Josep Sala Castellà.

Per 50 cèntims podeu fer un bon asequí, amb

ILURENOS

postre matoroní

Demaneu-los en les bones tenades i queviures. — Fabricats per **PASVIA SERIA BATBT.**

CUPÓ DELS INVÁLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 6, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 748.

Els números premials amb tres pessetes són: 048, 148, 248, 348, 448, 548, 648, 848, 948.

PINTURES	LUX-STELLA
COLORS	
ESMALTS	
VERNISOS	
BROTJES	
PINZELLS	

R. Casanova, 11
Telèfon 212
MATARÓ

Llegiu **LLIBERTAT**

IMPREMTA MINERVA. — MATARÓ

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — Al sector de l'Alt Pirineu que ocupa la 43 Divisió, les nostres forces conquistaren a l'assalt les cotes 2.304, 2.405 i 2.520 de Sierra Custodia i la 2.382 de Mondicelo, situades totes a la zona de Fanlo.

FRONT DE LLEVANT. — En descoberta realitzada per les tropes lleials sobre la cota 1.260 al N. O. de Barrachina, es recollí material divers i s'enterraren 128 cadàvers enemics.

Al sector de Vaibona fou rebutjat, amb moltes baixes vistes, un atac facciós a la cota 1.062.

Els atacs enemics contra vèrtex Caballo, així com diversos intents d'infiltració pel riu Linares, foren igualment rebutjats totalment.

Els rebels aconseguiren una lleugera rectificació de línia a Monte Gordo, de la zona Benassai-Cañ, on altres durs atacs contra Cerro Lastero foren enèrgicament neutralitzats.

FRONT D'EXTREMADURA. — Durant tota la jornada, els facciosos contraatacaren les posicions conquistades per les nostres forces el dia anterior i aconseguiren, a costa de moltes baixes, recupera Cerro Balcón.

Les tropes lleials han continuat llur avanç cap a Torre Aibilia, on vencen la tenaç resistència rebel.

ALS ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

El senyor Hilari Salvador s'ha possessionat novament de l'Alcaldia

Després de breu absència l'Alcalde de Barcelona senyor Hilari Salvador ha pres novament possessió de l'Alcaldia. Per aquest motiu ha deixat l'Alcaldia el regidor Josep Escofet. — Fabra.

El Tribunal permanent de guàrdia

Aquest matí el Tribunal permanent de guàrdia ha vist diferents causes i ha dictat 4 penes de 30 anys, 2 de 20

anys contra dues dones, dues de sis anys i ha estat absolt un processat.

Dos altres dels processats han estat posats a disposició de les autoritats militars per tal que compleixin els seus deures militars. — Fabra.

Notes del Parlament

Aquest matí el president del Parlament senyor Martínez Barrio, restablert de la seva malaltia ha acudit novament al seu despatx, on ha rebut diferents visites, entre aquestes la de l'ex ministre senyor Barcia. — Fabra.

La commemoració del Corpus de Sang

Aquest matí amb molts de la commemoració del Corpus de Sang, s'ha congregat molta gent davant del monument a l'insigne patrici Pau Claris.

A l'Arc del Triomf han estat col·locats dos grans retrats del primer President de la Generalitat restaurada i del president Companys. Entre els dos retrats hi ha una gran bandera catalana.

Durant tot el matí han desfilat davant del monument innumbrables representacions d'entitats que han fet ofrena de corones i rams.

A un quart d'una ha arribat l'Ajuntament en corporació, Audiència i el president de la Generalitat que anava acompanyat d'alguns consellers. Les autoritats han estat rebudes i acomiadades amb «Els Segadors» que ha interpretat la Banda Municipal. — Fabra.

Estranger

Els incidents a la frontera entre Perú i Equador - Desmentiment

LIMA. — El ministre de la Guerra del Perú, en unes manifestacions fetes als periodistes ha desmentit que la ratlla fronterera amb l'Equador hagués estat violada per les tropes peruanes de la ciutat de Napo el dia 5 de juny; tant aquesta guarnició com totes les altres ciutats limítrofes — ha afegit el ministre — regna la més absoluta normalitat. — Fabra.

Una comissió internacional més

OSLO. — El ministre senyor Kot ha manifestat que el govern noruec havia acceptat la proposta anglesa de enviar una comissió internacional a Espanya per tal d'estudiar els objectius dels bombardeigs de l'aviació.

El govern de Suècia, per la seva part, també ha acceptat la proposta. — Fabra.

Les agressions als vaixells anglesos

LONDRES. — La notícia de l'incendi del vaixell anglès «St. Nenifred» a Alacant ha produït gran emoció. La notícia arribà al públic per alguns diaris de la tarda.

Es dona com a segur que en la pròxima reunió del govern anglès s'ocuparà preferentment de la seguretat dels vaixells anglesos. — Fabra.

La persecució religiosa al Reich

BERLIN. — Se sap que més de 100 pastors protestants s'han negat a signar l'adhesió al nacional socialisme per creure'l contrari als preceptes evangèlics. — Fabra.

L'agitació a Palestina

JERUSALEM. — A la regió de Tura ren bandes armades han assaltat la casa d'un notable i han assassinat el propietari i el seu fill.

També ha esclatat una bomba que havia estat col·locada sota d'un camió ocupat per policia. — Fabra.

Augmenta la tensió entre Txecoslovàquia i el Reich

BERLIN. — Tota la premsa alemanya ha refermat la seva campanya contra Txecoslovàquia.

Amb motiu d'una suposada agressió de dos sudetes per uns policia, els diaris afirmen que ja ha arribat l'hora que els 2.000.000 d'eslovacs i els 300.000 d'alemanys que estant sota la tirania txeca recobrin la llibertat. — Fabra.